

Wrocław, dn. 17 stycznia 2026 r.

Prof. dr hab. Mateusz C. Strzelecki
Centrum Badań Regionów Zimnych im. Alfreda Jahna
Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
Uniwersytet Wrocławski

Recenzja osiągnięcia naukowego będącego podstawą postępowania habilitacyjnego oraz dorobku naukowego Pana dr Macieja Mateusza Telesińskiego

Niniejszą recenzję przygotowano na podstawie umowy o dzieło wraz z przeniesieniem praw autorskich zawartej 15 grudnia 2025 r. pomiędzy niżej podpisanym a Instytutem Oceanologii Polskiej Akademii Nauk – reprezentowanym przez prof. dr hab. Monikę Kędrę – Przewodniczącą Rady Naukowej IOPAN oraz przez prof. dr hab. Sławomira Sagana, z-cę Dyrektora IOPAN ds. naukowych a następnie powołania mnie przez Radę Naukową Instytutu Oceanologii PAN w Sopocie 26 listopada 2025 r., na recenzenta uchwałą nr 34/2025 z dnia 25 listopada 2025 o czym zostałem poinformowany drogą pocztową przez sekretarza komisji dr hab. Katarzynę Grzelak z IOPAN w Sopocie.

Recenzję przygotowałem pod kątem zapisów umowy z Zamawiającym oraz wymogów stawianych kandydatom i wymienionych w Ustawie z dn. 20 lipca 2018 r. z późn. zm. (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, 1088, 1234, 1672, 1872, 2005) w dziale V *Stopnie i tytuł w systemie szkolnictwa wyższego i nauki* w rozdziale 3 *Stopień doktora habilitowanego*.

Życiorys Kandydata

Pan dr Maciej Mateusz Telesiński ukończył studia licencjackie na kierunku geologia na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w 2008 r. Następnie kontynuował edukację za granicą, kończąc w 2010 r. studia magisterskie na Uniwersytecie w Aarhus (Dania) i uzyskując tytuł magistra (Master of Science) w dziedzinie geologii. Podstawą nadania tytułu była praca magisterska pt. *„Palaeoceanographic and climatic Changes through MIS 3 to early MIS 2 (Weichselian) off North Iceland based on Foraminifera, stable Isotopes and Sediments”*, napisana pod kierunkiem prof. Karen Luise Knudsen.

Cztery lata później, w ramach stypendium sieci doktorskiej Marie Curie ITN, przygotował rozprawę doktorską pt. *„Lateglacial and Holocene paleoceanography of the central Nordic Seas”* pod opieką naukową prof. dr. Martina Franka oraz dr. Roberta F. Spielhagena. Rada Wydziału Matematyki i Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Chrystiana Albrechta w Kilonii (Niemcy) w dn. 18 grudnia 2014 r. nadała Habilitantowi stopień doktora nauk przyrodniczych z wyróżnieniem (*magna cum laude*). Należy również odnotować, że w 2019 r. dr Telesiński ukończył studia podyplomowe w zakresie programowania i baz danych na Politechnice Gdańskiej, broniąc pracę dyplomową pt. *„PaleoLab – aplikacja integrująca bazy danych Pracowni Paleoceanografii IOPAN”*.

Kariera zawodowa dr. Telesińskiego charakteryzuje się dużą mobilnością międzynarodową. W latach 2010–2014 Habilitant pracował jako badacz (EU-Forscher) w Centrum Badań Oceanicznych im. Helmholtza GEOMAR w Kilonii, a następnie w latach 2014–2016 odbywał staż podoktorski (Postdoctoral Researcher) w Akademii Nauk i Literatury w Moguncji. Od roku 2016 dr Maciej Telesiński jest zatrudniony w Instytucie Oceanologii Polskiej Akademii Nauk w Sopocie – początkowo na stanowisku oceanografa, a od 2018 r. jako adiunkt w Zakładzie Paleoceanografii.

Z przedstawionych mi dokumentów nie wynika, aby Pan dr Telesiński występował wcześniej o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Ocena dorobku naukowego

Ocena osiągnięcia naukowego będącego podstawą postępowania habilitacyjnego

Na podstawie ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.) pan dr Maciej Telesiński wskazuje jako osiągnięcie wymienione art. 219 ust. 1 pkt. 2 będące podstawą do dopuszczenia do postępowania habilitacyjnego 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych zatytułowany *Rozwój cyrkulacji termohalinowej w Morzach Nordyckich od maksimum ostatniego zlodowacenia*

Na tytułowy cykl składa się następujące sześć pierwszoautorskich publikacji:

[1] Telesiński, M.M., Spielhagen, R.F., Bauch, H.A., 2014. Water mass evolution of the Greenland Sea since late glacial times. *Climate of the Past* 10, 123–136. <https://doi.org/10.5194/cp-10-123-2014>

[2] Telesiński, M.M., Bauch, H.A., Spielhagen, R.F., Kandiano, E.S., 2015. Evolution of the central Nordic Seas over the last 20 thousand years. *Quaternary Science Reviews* 121, 98–109. <https://doi.org/10.1016/j.quascirev.2015.05.013>

[3] Telesiński, M.M., Ezat, M.M., Muschitiello, F., Bauch, H.A., Spielhagen, R.F., 2021. Ventilation History of the Nordic Seas Deduced from Pelagic-Benthic Radiocarbon Age Offsets. *Geochemistry, Geophysics, Geosystems* 22, e2020GCO09132. <https://doi.org/10.1029/2020GCO09132>

[4] Telesiński, M.M., Łacka, M., Kujawa, A., Zajączkowski, M., 2022. The significance of Atlantic Water routing in the Nordic Seas: The Holocene perspective. *The Holocene* 32, 1104–1116. <https://doi.org/10.1177/09596836221106974>

[5] Telesiński, M.M., Kucharska, M., Łacka, M., Zajączkowski, M., 2024. A late response of the sea-ice cover to Neoglacial cooling in the western Barents Sea. *The Holocene* 34, 1088–1096. <https://doi.org/10.1177/09596836241247305>

[6] Telesiński, M.M., Liu, W., Xianglin, R., Zajączkowski, M., 2024. Worldwide consequences of a mid-Holocene cold event in the Nordic Seas. *Quaternary Science Reviews* 344, 109002. <https://doi.org/10.1016/j.quascirev.2024.109002>

Przedłożony cykl 6 publikacji stanowi logicznie spójną całość, której osią narracyjną jest ewolucja systemu oceanicznego Mórza Nordyckich – od gwałtownych zmian epoki deglacjacji po subtelniejsze, ale brzemienne w skutki paleoocenoograficzne

holoceńskie oscylacje. Habilitant konsekwentnie buduje obraz tego regionu jako "wzmacniacza" sygnałów klimatycznych o zasięgu globalnym.

Pierwsza praca pt. *Water mass evolution of the Greenland Sea since late glacial times* (Climate of the Past, 2014) stanowi fundament całego cyklu, otwierając dyskusję na temat specyfiki zachodniej i centralnej części Mórz Nordyckich. Należy pamiętać, że do wydania pracy w 2014 roku większość ówczesnych rekonstrukcji opierała się na łatwiej dostępnych rdzeniach ze wschodniej części basenu Morza Grenlandzkiego, będącej pod wpływem Prądu Norweskiego. Dr Telesiński wykazał, że centralna część Morza Grenlandzkiego w czasie LGM i deglacjacji funkcjonowała odmiennie – dominowała tu gęsta pokrywa lodowa i niska produktywność, a wpływ wód atlantyckich był znikomy. Jeśli dobrze pamiętam dyskusję nad tym artykułem wśród badaczy paleogeografii europejskiej części Arktyki publikacja dr Telesińskiego podważyła możliwość prostego ekstrapolowania wyników ze wschodnich Mórz Nordyckich na cały basen, co wymusiło rewizję modeli paleoceanograficznych dla tego obszaru.

W drugiej pracy z cyklu pt. *Evolution of the central Nordic Seas over the last 20 thousand years* (Quaternary Science Reviews, 2015) Habilitant pogłębił analizę okresu deglacjacji, wiążąc lokalne zjawiska z globalną cyrkulacją termohalinową (AMOC). Kluczowym ustaleniem była identyfikacja wpływu wód roztopowych na destabilizację AMOC, w tym powiązanie ich ze zdarzeniem Heinricha 1. Co istotne, dr Telesiński dostarczył dowodów na "arktyczny spust" (Arctic trigger) dla ochłodzenia Młodszeo Dryasu, wskazując na wypływ słodkiej wody z Oceanu Arktycznego przez Cieśninę Fram. Ta wydana 11 latem temu praca była ważnym głosem w debacie na temat mechanizmów inicjujących gwałtowne zmiany klimatu i ukazała, że Morza Nordyckie nie były tylko biernym odbiorcą zmian, ale aktywnym graczem modulującym klimat półkuli północnej poprzez kontrolę gęstości wód powierzchniowych.

Wydany w 2021 roku w Geochemistry, Geophysics, Geosystems artykuł pt. *Ventilation History of the Nordic Seas Deduced from Pelagic-Benthic Radiocarbon Age Offsets* ma moim zdaniem największy ciężar metodologicznym w cyklu. Dr Telesiński wykorzystując datowanie radiowęglowe par otwornic planktonicznych i bentosowych zmierzył się z rekonstrukcją "wieku" wody głębinowej. Habilitant ilościowo określił stopień stagnacji wód głębinowych. Wykazanie, że wiek wentylacji wzrósł do ok. 2000–2500 lat w czasie deglacjacji, stanowi bezpośredni, fizyczny dowód na ustanie lub drastyczne spowolnienie głębokiej konwekcji. Wyniki te stanowią dane kontrolne dla modeli klimatycznych pozwalając na kalibrację symulacji wyłączenia się cyrkulacji AMOC. Praca ta integruje dane z całego basenu, dając synoptyczny obraz wentylacji oceanu w okresie między zlodowaceniami.

Już rok później, Dr Telesiński publikuje w The Holocene pracę *The significance of Atlantic Water routing in the Nordic Seas: The Holocene perspective*, gdzie skupia się drogach przemieszczania się ciepłych wód atlantyckich w Morzach Nordyckich. Efektem badań jest nowatorski model cyrkulacji, w którym zdarzenie "8.2 ka event" pełni rolę punktu zwrotnego, niajko resetu zmieniającego geometrię przepływów z dominacji wschodniej na zachodnią. Wyjaśnia to opóźnienie optimum termicznego w zachodniej części Mórz Nordyckich. Tym artykułem Habilitant ukazuje asynchroniczność zmian klimatycznych w obrębie jednego basenu oceanicznego. Praca udowadnia, że zmiany tras prądów morskich są równie istotne dla lokalnego klimatu, co zmiany ich ogólnej intensywności.

W 2024 roku ponownie w amerykańskim *The Holocene* Habilitant przedstawia wyniki badań nad reakcją pokrywy lodu morskiego na neoglacjalne ochłodzenie klimatu. Wykorzystując cysty bruzdnic (dinocysty), Dr Telesiński udowodnił istnienie zjawiska histerezy w systemie klimatycznym. Wykazał, że mimo ochłodzenia klimatu (Neoglacjał), odtworzenie pokrywy lodowej w Morzu Barentsa było opóźnione o tysiąclecia ze względu na inercję ciepłych wód atlantyckich. Artykuł można potraktować jako pewnego rodzaju ostrzeżenie - współczesny zanik lodu morskiego może być procesem trudno odwracalnym, bo nawet przy hipotetycznym obniżeniu temperatury atmosfery w przyszłości, ponowne zlodzenie Arktyki może zająć znacznie więcej czasu, niż jej topnienie.

Zwieńczenie cyklu, jest artykuł w prestiżowym *Quaternary Science Reviews*, w którym Habilitant łączy dane proxy z modelowaniem numerycznym. To jedna z prac, którą śmiało można opisać jako paleoklimatologiczny majstersztyk. Dr Telesiński wraz z zespołem nie tylko zidentyfikował zdarzenie chłodne ok. 6.8 tys. lat temu ale też odważnie powiązał je - poprzez telekoneksje atmosferyczne - ze zjawiskami tak odległymi jak osłabienie monsunu azjatyckiego czy ochłodzenie klimatu w Ameryce Północnej. Praca ta udowadnia, że nawet w stabilnym interglacjale (środkowy holocen) możliwe są gwałtowne perturbacje klimatyczne, a ich źródłem mogą być zmiany zasolenia i zlodzenia w wąskim gardle Mórz Nordyckich.

Analizując powyższe prace łącznie, należy stwierdzić, że dr Maciej Telesiński dokonał istotnej rewizji stanu wiedzy o paleoceanografii Mórz Nordyckich. Przesunął on punkt ciężkości badań z prostych rekonstrukcji temperatury na zrozumienie mechanizmów dynamicznych: wentylacji głębin, tras cyrkulacji wód powierzchniowych oraz sprzężeń zwrotnych między lodem morskim a atmosferą.

Szczególną wartość ma moim zdaniem fakt, że Habilitant jest pierwszym autorem wszystkich sześciu prac, co w naukach o Ziemi (gdzie dominuje praca zespołowa) jest rzadkim i dobitnym świadectwem jego wiodącej roli realizacji badań i publikacji ich wyników.

Na osobne i wyraźne podkreślenie zasługuje forma, w jakiej Habilitant przedstawił swoje osiągnięcie w autoreferacie. Dr Maciej Telesiński posiada rzadką w naukach ścisłych umiejętność wykraczania poza suchy, techniczny opis danych na rzecz tworzenia wciągającej narracji naukowej. Przedstawiona przez niego rekonstrukcja ewolucji Mórz Nordyckich nie jest jedynie katalogiem parametrów geochemicznych, lecz spójną, niemal fabularną historią zmian środowiska przyrodniczego. Taki sposób prezentacji wyników - łączący rygor merytoryczny z plastycznością opisu i wyczuciem dramaturgii procesów paleoceanograficznych - świadczy nie tylko o wysokiej kulturze słowa, ale przede wszystkim o głębokim, holistycznym zrozumieniu funkcjonowania systemu Ziemi. Habilitant potrafi tchnąć życie w niemym zapis kopalny, czyniąc skomplikowaną historię geologiczną zrozumiałą i fascynującą, co stanowi nieoceniony atut w kontekście przyszłej działalności dydaktycznej i popularyzatorskiej.

Lektura prac oraz starannie przygotowanego autoreferatu skłania mnie do zadania szeregu pytań, które ufam, że otworzą ciekawą dyskusję podczas kolokwium habilitacyjnego:

1. W swoich pracach stawia Pan tezę, że chłodny epizod 8.2 ka BP stanowił punkt zwrotny, który zmienił geometrię przepływu wód atlantyckich w Morzach Nordyckich, umożliwiając ich ekspansję na zachód. Czy mógłby Pan przybliżyć fizyczny mechanizm tego zjawiska? Czy uważa Pan, że głównym czynnikiem była zmiana gęstości wód powierzchniowych (zanik

stratyfikacji halinowej po ustaniu wypływu wód roztopowych), czy może trwała rekonfiguracja cyrkulacji atmosferycznej (wymuszenie wiatrowe)?

2. W publikacji dotyczącej ochłodzenia sprzed 6.8 tys. lat wskazuje Pan na globalne konsekwencje tego zdarzenia, w tym wpływ na monsun azjatycki. Biorąc pod uwagę relatywnie niewielką amplitudę tego ochłodzenia w porównaniu do zdarzeń deglacialnych, jaki mechanizm transmisji sygnału (tzw. telekoneksji) proponuje Pan jako najbardziej prawdopodobny? Czy jest to "most atmosferyczny" (atmospheric bridge), czy raczej powolna odpowiedź oceanu?

3. Wykazał Pan opóźnioną reakcję (histerezę) pokrywy lodowej w Morzu Barentsa na neoglacjalne ochłodzenie. Czy na podstawie tych wyników możemy wnioskować o potencjalnym tempie regeneracji lodu morskiego w przyszłości, zakładając scenariusz zahamowania globalnego ocieplenia? W jakim stopniu tempo zmian antropogenicznych (znacznie szybsze niż orbitalne) może ograniczać stosowalność tej analogii paleoceanograficznej?

4. W pracy [3] szacuje Pan wiek wentylacji wód głębinowych na podstawie różnic wieku radiowęglowego (benthic-planktonic age offsets). W okresach słabej wentylacji (np. Heinrich 1) lokalny efekt rezerwuarowy w wodach powierzchniowych również mógł ulegać znacznym wahaniom. W jaki sposób w Pana modelu interpretacyjnym odróżniono wpływ 'starzenia się' mas wód głębinowych od zmienności lokalnego efektu rezerwuarowego w wodach powierzchniowych?

5. Podkreśla Pan, że centralna część Mórz Nordyckich ma inną historię niż wschodnia. Jednak rdzenie z tego rejonu mają zazwyczaj znacznie niższą sedymentację (rozdzielczość czasową) niż te z szelfów. Jakie wyzwania interpretacyjne to rodziło przy korelacji zdarzeń krótkotrwałych (np. oscylacji dekadowych) pomiędzy Pana rdzeniami a wysokorozdzielczymi zapisami ze wschodniego sektora?

6. W swoim dorobku łączy Pan klasyczną mikropaleontologię (zespoły otwornic, dinocysty) z geochemią izotopową. Które ze stosowanych wskaźników (proxy) uważa Pan za najbardziej wiarygodne w rekonstrukcji paleotemperatury w tak specyficznym środowisku, jak strefa marginalna lodu morskiego? Czy napotkał Pan na sytuacje, w których zapisy z różnych wskaźników były sprzeczne (tzw. proxy mismatch) i jak Pan je interpretował?

7. W najnowszych pracach współpracował Pan z modelarzami klimatu (TraCE-21ka). Na ile wyniki modeli numerycznych są zgodne z Pana danymi proxy w skali regionalnej? Czy modelowanie służyło w Pana pracach jedynie do potwierdzenia hipotez, czy może doprowadziło do rewizji pierwotnych interpretacji danych geologicznych?

8. Wspominał Pan w autoreferacie o zaangażowaniu w projekt wykorzystujący aDNA (kopalne DNA środowiskowe). Czy uważa Pan, że metody genetyczne w przyszłości wyprą tradycyjną analizę mikroskopową mikroskamieniałości, czy raczej będą pełniły rolę komplementarną? Gdzie widzi Pan największy potencjał tej nowej metodyki w kontekście Mórz Nordyckich?

9. Pana badania dotyczą przeszłości, ale mają silne implikacje dla zrozumienia systemu klimatycznego. Jakie najważniejsze przesłanie dla współczesnych modeli prognozujących zmiany w Arktyce (np. w raportach IPCC) płynie z Pana badań nad stabilnością cyrkulacji turmalinowej w Holocenie?

10. Polska oceanografia stoi w obliczu planów budowy nowej, oceanicznej jednostki badawczej, która ma zastąpić lub uzupełnić możliwości RV Oceania. W swoim autoreferacie wielokrotnie podkreślał Pan dysproporcję w rozpoznaniu wschodniej (dostępnej) i zachodniej (pokrytej lodem) części Mórz Nordyckich, wynikającą z ograniczeń logistycznych. Gdyby miał Pan możliwość zdefiniowania profilu badawczego dziewiczego rejsu tej nowej jednostki pod kątem paleoceanografii - jaki byłby jego cel strategiczny i w jaki specjalistyczny sprzęt (np. systemy wierceń, laboratoria pokładowe do aDNA, systemy pozycjonowania w lodu) należałoby ten statek wyposażać, aby umożliwić Panu pozyskanie materiału o rozdzielczości, której brakuje w obecnych badaniach zachodniej Arktyki?

Ocena pozostałej działalności akademickiej dr Macieja Telesińskiego

Aktywność naukowa

Dr Maciej Telesiński może się w swojej działalności naukowej wykazać imponującą mobilnością międzynarodową oraz wieloletnią pracą w renomowanych zagranicznych ośrodkach badawczych. Jego ścieżka rozwoju, obejmująca studia magisterskie w Danii (Uniwersytet w Aarhus), doktorat realizowany w Niemczech w ramach prestiżowej sieci Marie Curie ITN (GEOMAR/Uniwersytet w Kilonii) oraz staż podoktorski w Akademii Nauk i Literatury w Moguncji, świadczy o głębokim zakorzenieniu w europejskiej przestrzeni badawczej.

Ta wieloletnia obecność w zagranicznych instytucjach zaowocowała bogatą i trwałą współpracą naukową. W autoreferacie Habilitant wskazuje na wspólne badania z tak uznanymi specjalistami jak prof. Martin Frank, dr Robert F. Spielhagen czy dr Henning A. Bauch z Instytutu Alfreda Wegenera (AWI). Współpraca ta nie ogranicza się jedynie do partnerów europejskich (m.in. naukowcy z Uniwersytetu w Tromsø, Cambridge czy Ifremer), ale obejmuje również ośrodki amerykańskie. Przykładem tego jest kooperacja z prof. Verą Pospelovą z Uniwersytetu Minnesoty oraz z zespołem modelarzy klimatu z Uniwersytetu Kalifornijskiego w Riverside (Wei Liu, Xianglin Ren), co zaowocowało publikacjami o zasięgu globalnym.

Warto również podkreślić aktywność terenową Kandydata. Dr Telesiński brał udział w 13 ekspedycjach morskich, w tym na pokładach tak znaczących jednostek jak lodołamacz RV Polarstern czy RV Helmer Hanssen, prowadząc badania w trudnych warunkach Arktyki (Cieśnina Fram, Morze Grenlandzkie). Doświadczenie to wykorzystuje obecnie, pełniąc funkcje kierownicze podczas rejsów RV Oceania.

W wykazie grantów, którymi kierował dr Maciej Telesiński po uzyskaniu stopnia doktora, znalazły się prestiżowe projekty badawcze finansowane przez Narodowe Centrum Nauki: SONATA („Rozwój głębokiej konwekcji w Morzu Grenlandzkim od ostatniego zlodowacenia (GreSCo)” (2016/21/D/ST10/OO785) oraz OPUS („Recyrkulacja wody atlantyckiej w Cieśninie Fram i jej interakcje z systemem oceaniczno-klimatycznym (reFrame)” (2020/39/B/ST10/O1698). W przeciwieństwie do wielu wniosków awansowych, w tym przypadku nie ma wątpliwości co do rangi naukowej tych projektów – są to stricte badawcze przedsięwzięcia o znacznym budżecie, w których Habilitant pełnił rolę kierownika (PI), co dowodzi jego pełnej samodzielności naukowej.

Ponadto, dr Telesiński wykazuje się unikalnymi kompetencjami na styku nauki i technologii, co potwierdza ukończenie studiów podyplomowych z zakresu programowania i stworzenie autorskiej aplikacji bazodanowej „PaleoLab”. Jego pozycja w środowisku międzynarodowym została doceniona przez Komisję Europejską, która powierzyła mu rolę eksperta oraz wiceprzewodniczącego (Vice-Chair) w panelach oceniających wnioski grantowe w programie Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA).

Dane naukometryczne

Podane w tym rozdziale dane zebrane zostały na podstawie autoreferatu (dane z Web of Science/Scopus) z datą aktualności na sierpień 2025 r. i dotyczą całości dorobku naukowego. W sumie dorobek obejmuje 15 oryginalnych artykułów naukowych. Indeks Hirscha wynosi 6. Łączna liczba cytowań wynosi 123 (91 bez autocytowań). W Google Scholar – bazie wychwytyjącej więcej rekordów niż Web of Science jego indeks Hirscha wynosi 7, a cytowań znajdziemy ponad 200.

Choć liczby bezwzględne mogą wydawać się niższe niż w przypadku doświadczonych pracowników naukowych należy zwrócić uwagę na strukturę tego dorobku. Aż w 12 z 15 publikacji dr Telesiński jest pierwszym autorem, co w naukach o Ziemi jest wynikiem

rzadko spotykanym i świadczy o jego dominującym wkładzie w powstanie tych prac. Artykuły te ukazały się w wiodących czasopismach z listy filadelfijskiej, takich jak *Quaternary Science Reviews*, *Geochemistry*, *Geophysics*, *Geosystems* czy *The Holocene*. Sumaryczny Impact Factor (zgodny z rokiem opublikowania) wynosi ponad 47, a punktacja MNiSW to 1720 pkt. Publikacje te są efektami szerokiej współpracy międzynarodowej, co potwierdza wysoką pozycję Kandydata w wąskim, specjalistycznym gronie badaczy paleoceanografii Arktyki.

Działalność dydaktyczna, popularyzatorska i organizacyjna

Pomimo zatrudnienia w jednostce PANowskiej Pan dr Telesiński w załączniku do wniosku wykazał również aktywność dydaktyczną. Prowadził on wykłady dla doktorantów w ramach studiów KNOW („Modern methods in (Arctic) paleoceanography”) oraz sprawował opiekę nad praktykantami. Znacznie szerzej zakrojona jest jego działalność popularyzatorska i organizacyjna. Habilitant jest aktywnym członkiem Marie Curie Alumni Association oraz European Geosciences Union. Angażuje się w wydarzenia takie jak Sopocki Dzień Nauki czy audycje radiowe. Na szczególną uwagę zasługuje nowoczesne podejście do komunikacji naukowej – prowadzenie profilu „Paleoceanographer” w mediach społecznościowych, co pozwala na dotarcie z wiedzą o zmianach klimatu do szerszego grona odbiorców.

Jego działalność ekspercka na rzecz Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych (REA), gdzie ocenia wnioski grantowe i koordynuje pracę innych ekspertów, jest dowodem na wysokie zaufanie instytucji unijnych do jego kompetencji merytorycznych i organizacyjnych.

Analizując przebieg kariery zawodowej dr. Macieja Telesińskiego, nie sposób pominąć aspektu, który – choć nie został wprost wyartykułowany w dokumentacji awansowej – stanowi istotne tło dla jego osiągnięć. Miałem okazję wysłuchać wykładu dr Telesińskiego podczas ostatniego Sympozjum Polarnego, na którym pojawił się z dwójką dzieci. Specyfika uprawianej przez Habilitanta dyscypliny, wymagająca wielotygodniowych ekspedycji polarnych oraz wieloletniej mobilności międzynarodowej, stawia przed badaczem wyjątkowe wyzwania w zakresie godzenia pracy naukowej z życiem osobistym i rodzinnym. Fakt, że dr Telesiński z powodzeniem realizuje ambitne cele badawcze, nie rezygnując przy tym z aktywnego pełnienia ojcostwa, dowodzi jego niezwyklej determinacji oraz umiejętności organizacji pracy. Taka postawa zasługuje na szczególne uznanie, stanowiąc inspirujący wzór *work-life balance* dla młodego pokolenia badaczy, którzy często obawiają się, że kariera w naukach o Ziemi wymusza rezygnację z życia prywatnego.

Podsumowanie

Przedstawiony do oceny dorobek naukowy dr. Macieja Telesińskiego prezentuje sylwetkę dojrzałego badacza o ugruntowanej pozycji w dziedzinie paleoceanografii i geologii morza, którego profil naukowy został ukształtowany w toku wieloletniej pracy w wiodących ośrodkach europejskich. Osiągnięcie naukowe w postaci jednotematycznego cyklu 6 publikacji pt. „Rozwój cyrkulacji termohalinowej w Morzach Nordyckich od maksimum ostatniego zlodowacenia” stanowi istotny i oryginalny wkład w rozwój dyscypliny nauki o Ziemi i Środowisku. Cykl publikacji będący podstawą prawną postępowania habilitacyjnego jest spójny tematycznie i został opublikowany w czasopismach naukowych o uznanej renomie, posiadających system rzetelnej oceny recenzenckiej. Pozostała aktywność naukowa i organizacyjna Habilitanta, choć ilościowo umiarkowana (łącznie 15 publikacji), charakteryzuje się bardzo wysoką jakością merytoryczną i doskonałą strukturą autorstwa (dominacja pierwszego autorstwa). Na

szczególne uznanie zasługuje samodzielne kierowanie grantami NCN (SONATA, OPUS), co świadczy o zdolności do zarządzania dużymi projektami badawczymi. Habilitant skutecznie łączył też doświadczenia zdobyte w Danii i Niemczech z pracą w polskiej jednostce naukowej, budując szeroką sieć współpracy zagranicznej (USA, Norwegia, Niemcy). Natomiast, pełnienie funkcji wiceprzewodniczącego w panelach oceniających granty Komisji Europejskiej (MSCA) jest dowodem zaufania i uznania na arenie międzynarodowej. Analiza dorobku wskazuje, że dr Telesiński nie tylko z powodzeniem realizuje własne cele badawcze, ale posiada również wizję rozwoju dyscypliny, łączy kompetencje przyrodnicze z informatycznymi (aplikacja PaleoLab) oraz aktywnie angażuje się w popularyzację nauki.

Konkludując, na podstawie pozytywnej oceny przedstawionego jako osiągnięcie naukowe cyklu 6 monotematycznych publikacji naukowych oraz na podstawie wysokiej oceny całokształtu dorobku naukowego i aktywności w międzynarodowym środowisku naukowym, stwierdzam jednoznacznie, że **dr Maciej Mateusz Telesiński spełnia** ustawowe, czyli jak stanowi Ustawa w art 219. 1.:

Stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:

- 1) posiada stopień doktora;*
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej [..]*
 - b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, [..]*
- 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.*

Wnioskuje zatem o dopuszczenie Pana dra Macieja Mateusza Telesińskiego do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

